

“Een jaar verlengen of een jaar versnellen”

Protocol om te komen tot een beslissing verlengen of versnellen

Juni 2015

Woord vooraf

Aanleiding voor het opstellen van een protocol 'een jaar verlengen' of 'een jaar versnellen' is dat er vragen en onduidelijkheden zijn over deze kwesties. Vragen als 'hoe bepaal je' en 'wie bepaalt', worden regelmatig gesteld. Ook zijn er ouders die via een rechter het besluit van een school over deze kwestie hebben aangevochten. Er is dus jurisprudentie over dit onderwerp. Het is dus gerechtvaardigd, dat scholen nadrukkelijker stil staan bij hun beleid om een leerling een jaar extra te laten doen of een jaar te versnellen. Bovendien stelt de onderwijsinspectie de scholen vragen naar het 'waarom' en het 'wanneer' van een jaar verlengen en versnellen en naar het aantal kinderen die het betreft.

Hoewel bij de scholen van Tabijn al veel aandacht wordt besteed aan zorg op maat, komt bij de scholen het leerstofjaarklassensysteem het meest voor. Dit systeem brengt vragen met zich mee als 'Op welke wijze en met welk tempo ga je als leerkracht door het onderwijsprogramma?' Snellere leerlingen vervelen zich bij teveel herhaling van de lesstof en de wat langzamere leerlingen hebben soms na twee keer uitleg nog niet door wat de bedoeling is. Bij dit klassikale systeem horen achterblijvers en wie te veel achterblijft, moet op het eind van het schooljaar blijven zitten. Wie op een hoger tempo door de leerstof gaat, kan een klas overslaan. En dan? Als je blijft zitten, betekent dit dan dat je weer bij het begin begint, dat je nauwelijks hoeft op te letten, totdat de leerstof aan de orde komt die je zeer moeilijk vond? En als je een klas overslaat, krijg je dan leerstof aangeboden die uitdagend is en verrijkingsstof bevat?

Zo zwart/wit gesteld, is het niet in de onderwijspraktijk. Ondanks zorg op maat binnen de leeftijdsgroepen zijn er grenzen aan de mogelijkheden van de school, de groep, de leerkracht en het kind. Soms is het beter om een kind een jaar extra te laten doen (verplaatsen naar een jongere (leeftijds)groep) of een jaar te versnellen (oudere (leeftijds)groep).

Met het voorgestelde protocol verwachten we dat de beslissing om een jaar te verlengen en een jaar te versnellen éénduidig, transparant, systematisch, betrouwbaar en adequaat plaatsvindt.

N.a.v. dit protocol kan de school zelf besluiten of het gewenst is een schooleigen protocol te maken. In de schoolgids zal een globale tekst over zittenblijven/versnellen worden opgenomen.

Uitgangspunten bij het protocol “jaar verlengen” of “een jaar versnellen”

Algemeen

- Het protocol geeft algemene richtlijnen aan.
- De richtlijnen kunnen door elke school op een schooleigen manier worden ingevuld.
- In het protocol wordt geen onderscheid gemaakt tussen een extra jaar in de groepen 1 en 2 (ook wel kleuterverlenging genoemd) enerzijds en in groep 3 en hoger anderzijds. De procedure zal in alle gevallen dezelfde zijn.
- Bij de overgang van groep 1 naar groep 2 en van groep 2 naar groep 3 moet de school extra aandacht besteden aan ‘**signaalkinderen**’. Onder **signaalkinderen** wordt verstaan: kinderen die geboren zijn in juli tot en met december van een kalenderjaar.
- In de onderwijspraktijk is er sprake van **kleuterverlenging** (een jaar extra), als een kind dat voor 1 oktober 6 jaar wordt, niet overgaat van groep 2 naar 3. De datum van 1 oktober is arbitrair (zie verslagen onderwijsinspectie en jurisprudentie hierover). Volgens de onderwijsinspectie is er ook sprake van kleuterverlenging, als een kind geboren in december niet overgaat van groep 2 naar groep 3. De datum van 1 oktober kan/mag niet doorslaggevend zijn bij het besluit of een kind al dan niet van groep 2 naar groep 3 overgaat. Volgens de onderwijsinspectie moet een school alle kinderen geboren tussen juli en december (=signaalkinderen) meenemen in haar overweging ‘een kleuterverlenging of niet’. Een school moet gemotiveerd kunnen aantonen waarom het ene kind geboren in november en 6 jaar wordt wel naar groep 3 gaat en een kind van juli niet.

Uitgangspunten

De vragen bij de uitgangspunten moeten door de school beantwoord worden en op schrift worden gesteld.

- Het belang van het kind en de mogelijkheden van de school.*
Welke verwachtingen rechtvaardigen een beslissing en wat is de kans van slagen van deze beslissing?
Om welk belang gaat het? Welke ontwikkelingskansen heeft het kind?
Gaat het om de cognitieve ontwikkeling van het kind en/of het welbevinden van het kind? Welke gevolgen heeft de beslissing voor het kind in de andere groepen, zelfs in groep 8? Is de school in staat om voor dit kind door zijn/haar hele schoolloopbaan heen de juiste zorg te bieden?
- Het nemen van een beslissing moet gebaseerd zijn op inhoudelijke gronden, die objectief en betrouwbaar zijn vast te stellen.*
Is er sprake van een achterstand/versnelling op meerdere gebieden? Op welke gebieden? Telt elk gebied even zwaar mee? Welke toetsgegevens of observaties zijn reeds voorhanden? Is er een norm?
- Het nemen van een beslissing is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en niet afhankelijk van één persoon.*
Wie zijn betrokken bij het nemen van een besluit? Welke verantwoordelijkheden en taken heeft elke betrokkene?
- De betrokkenen in dit besluitvormingsproces moeten tijdig worden ingeschakeld.*

Wanneer betreft de groepsleerkracht de intern begeleider, het zorgteam en directeur in het proces?

- e. *De ouders worden in een zo vroeg mogelijk stadium en regelmatig geïnformeerd.*
Op welk moment, op welke wijze en door wie worden ouders geïnformeerd?
Moeten ouders iets ondertekenen?

- h. *Na het nemen van de beslissing wordt door de school altijd een aantal afspraken vastgelegd.*
Wordt er voor het kind een begeleidingsplan gemaakt? Wordt het kind regelmatig besproken in een schoolspecifiek zorgoverleg? Wordt er extra aandacht besteed aan de voortgang en welbevinden van het kind?

- g. *De directeur is eindverantwoordelijk.*
Ondanks de bovengeschetste procedure kunnen ouders toch bezwaar maken: de school bepaalt uiteindelijk!

.....